

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.
Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавемана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженя. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звычайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Натісламі» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Панславизм і Австрія.

Під кінець сорокових років з'організували ся «славянофіли» під проводом старшого Аксакова. Цар Никола I. уважав їх за ворогів держави. В марті 1849 р. увязнено проте Аксакова, а цар велів йому списати віроісповідь славянофілів. Письмо Аксакова відчитав цар Никола, а на маргінесах умістив свої замітки. Цікавий сей документ подаємо в дословнім перекладі. Він гласить:

«Після моєї гадки — пише Аксаков — були і суть підстави суспільного ладу на Заході ложні (Дійсно! Никола). Атеїзм, анархія, матеріалізм і сила пролетаріяту суть природним вислідом цих ложних підстав (Велика правда! Никола). Католицизм і поганий егізізм жадного панованя клиру, що противить ся правдивому християнству (Богу слава зате! Никола), довели до того. Се їх плід. Щаслива Росія, що зненавиділа образованність і культуру Заходу і удержала ся при православію. Церков наша непорочна, а держава має свою підставу в необмеженій власті царя. Правда, що управа Росії має, як всяка людська управа, свої недатки (На жаль! Никола), але ся управа таки лучша від нашої шляхти, що відорвалася від народа з того часу, як від Петра I. повіяло в нас духом Заходу. Від тоді суть члени нашої аристокрації сущними ворогами народа. (Мабуть суть виїмки? Никола). Они чванять ся, будьто позбули ся всяких «упереджень», а на ділі нема у них ніякої віри. Яко такі сміють ся они з простодушности і релігійности селянина (В се повинна була вглянути поліція. Никола.) і длятого відродженя Росії можливе лише через маси народа. Се віроісповідь славянофілів. Славянофіли наміряють плекати зносини з західними Славянами. Але ті зносини не повинні виходити поза співчуте для їхньої

долі (Се співчуте не має вести до революції проти правительства сусідних і дружних держав і не може маскувати бажаня до сполуки всіх Славян. Сполука не може довершити ся актом насилія. Никола). Правдивий Росіянин брідить ся всяким насильством (Ба, а чим-же є правдивий Росіянин? Никола). Правительство піддержує нашу діяльність на вні. В тім напрямі має для нас Австрія найбільше значінє. Там упадає могутість Німців. Австрія перетворює ся звільна в славянську державу. Се не на руку Росії. Славянська Австрія змогла би притягнути до себе полудневих Славян і спинити Росію в ширеню православія. Було би проте лучше, якби Австрія лишила ся німецькою державою. З сего і виходить, що панславизм не стремить до того, о що его посуджують. Ми думаємо, що такий панславизм навіть неможливий. Ми не можемо пристати на католицизм, ісповідуваний Чехами і Поляками, не можемо помирити ся і з західною культурою тамошніх славянських народів. Їх судьба нам байдужна. (Отсе правда. Все проче утопія. В Вожих руках сібчиває будучність. Якою би се була ся будучність, то таки сполука всіх Славян під одним правительством була би згубою для Росії. Никола).»

Так писав колись старий Аксаков і так думав про панславизм цар Никола I. Нині погляди змінили ся основно. Нині «Славянське благодетельне общество» як-раз стремить до сполуки всіх Славян під одним скиптром і в одній православній церкві. На чолі новітнього славянофілства стоїть Побідоносцев, оберпрокурор св. Синода. «Слав. благодет. общество» має своїх агентів у всіх коронних краях Австрії і на Балканах. Підпольна робота веде ся з всяким жаром і богатим накладом гроша.

Державну сполуку всіх Славян маскуєть вправді новітні панслависти «культурним зближенєм» Славян до себе, але треба великої наївности, щоби дати віру сій фразі. Правда, що католицизм галицьких Русинів, Поляків, Чехів, Словінців і Хорватів дуже не до смаку московским ортодоксам, але Побідоносцев надіє ся силою привернути відтак всіх Славян на православіє, подобно як се довершено вже в Росії на цілій Україні-Руси. Панславизм московський має нині характер державної сполуки всіх європейських Славян, а сила его буде рости в міру, як іменно австрійські правительства своїх Славян будуть так неволити національно і політично, як доси неволити з виїмкою одних Поляків. Коли старший Аксаков бажав Австрію бачити заедно ще німецькою, боячи ся, що славянська Австрія могла би зробити Росії велику конкуренцію на поли обєдненя, то нині німецько-централістична Австрія з угнетом Славян іде зовсім на руку політичній роботі «Слав. благодетельних комітетів». Чим більше німецькою стала би Австрія, тим більше недоволеними мусять стати австрійські Славяни і тим скорше дійде панмосквитизм до своїх остаточної цілі. Лише «вольне» славянство австрійске може успішно розбити пляни всяких Побідоносцевих і Ігнатєвих. На жаль, від ери гр. Клярого австрійські правительства свідомо, чи несвідомо ідуть під руку московским панславістам, головно на шкоду Австрії. Се повинен мати на приміті і др. Кербер, заким би мав рішати ся на якусь акцію, заповідану так голосно всякими дневниками.

Еміграція до Канади.

Winnipeg 30. May 1900.

Дорогі Братя Селяне!

Вогато з Вас і в Галичині і на Буковині чуєть про Канаду, а вісти Вас доходить з двох

І. ГУЦКОВ.

УРИЄЛЬ АКОСТА.

трагедія в 5. актах.

Переклав з німецького Лев Лопатинський.

(Далі).

Третий вихід.

УРИЄЛЬ, опісля РУБЕН.

УРИЄЛЬ.

Ганьблячий відклик! Ох се письмо Гебрейске зложено з кинжалів, стріл, Крутих язиків — коле та ранить, Мене кровавить, серце, мозок й душу Тих страшних ран не згоїть жаден лік, А сли їх навіть заскорунить час, Так близни з них є ганьбою, не честю, Як близни воїна з побєвнща. В тюрмі мені здавалось сеї ночи Що бачу матір. Лагідна й поважна Потішити мене хотіла, з боку Ішла Юдита, — я зірвав ся — тільки Тюремні, зимні стіни вкруг побачив! Мене досада взяла люта, так Як Галілея! — «Що земля стоїть», Ти мусів їм признати на тортурі.

Та як лиш шруби попустили, скочив І кардиналам загремів ті горді Слова: «А прецінь крутить ся земля!» І се: «а прецінь крутить ся земля», Не хоче опустити мене, й тягом, Тагом звенить в ухах: «вна крутить ся, Ніхто єї не здержить!»

Чуги дитячий хор.

Сьнів в біжниці!

Ті голоси невинних душ дитячих, Сьпівають псаломи мести! Сеж мусить бути? Боже, царю неба, Що ти на те, як я так укоряюсь. Тобі байдуже в тім пустім просторі?

РУБЕН

за сценою.

Я мушу, пропустити, я мушу!

УРИЄЛЬ.

Се голос мого брата!

РУБЕН.

Брате!

УРИЄЛЬ.

Рубен!

Я йду на ганьбу, хоть не признавай ся, Що братом був колись й любив мене.

РУБЕН.

Мені забороняють йти до тебе, На брата, брату рідному дивитись! Не відкликай! Родина не жадає Твоїє ганьби, ми будем терпіти, Не напіраєм, не відкликуй вже...

УРИЄЛЬ.

Я матери відкликать присягнув.

РУБЕН.

Ах, матери — живучій... Але вже Єї послідний погляд, що тебе Шукав — погас на віки в темній ночи...

УРИЄЛЬ.

Умерла наша мати? Мати вмерла?

РУБЕН.

Тобі не передали мого листу, Тож я на силу перебивсь сюди. Так, брате, наша мати там, де вже Проклони людскі не доходять.

УРИЄЛЬ.

Вмерла!...

А прецінь, сли крізь сльози смутку ще Потіхи усміх може перекрастись, То я-б подякував судьбі, що мати

жерел: одно, се Ваші кривні та знакомі, що осіли в Канаді, а друге — се надморські агенти. Може Вам і довелося чути та узнати з листів Ваших людей, що в Канаді є свій чоловік за товмача, котрий справляє на фарми та всяке діло залагоджує, що потрібно ново прибувшим. Отже се той самий, котрий се письмо пише, і котрий чотири роки є при сій роботі і хотів би Вам, дорогі братя селяне, з щирого серця розповісти усе, як тут веде ся, а Ви щоби по прочитанню сего письма добре розважали, чи Вам їхати, чи не їхати до Канади.

Чотири роки — се довгий час, багато може змінити ся та переіначити ся, а ще тим більше там, де майже що дня переїзджають сьвіжі люди. Се Ви мусите добре зважити і піпити, хотівши знати докладно то, за що кажу. Еміграція се щось нового для Вас, бо там у старім краю у Вас сего нема, але якби се собі представили, що у кожде Ваше село хотів би 10 родин що року приходять та шукає житя, то моглибисте піпити еміграцію. Скажу тепер пару слів про Канаду. Канада се край дуже великий, але є тут дуже багато пустої землі, котра ніколи не буде придатна для житя людского. Великі пустарі є особливо в одній провінції — Онтаріо, через котру два дни їде ся до середної Канади, де є землі на поселеня. Лише в сій середній Канаді живуть наші люди.

Середна Канада, де є землі призначені для поселенців, складає ся з чотирох провінцій, а то: 1) Манітоба, 2) Ассинібоа (Assiniboia), 3) Саскатчеван і 4) Альберта. Краї се усі чотири, правда, великі, земля-ж є тут різна: є добра, а є й дуже зла, є такі місця, що добрі до uprawи хліба, а є й такі, що лише на випас худоби. До першої провінції, т. є. до Манітоби, від моря є 2000 англ. миль або галицьких около 500. Земля ся зістала отворена від 200 літ, від коли залізниця пішла через пуці до Манітоби. Не буду додавати, що ліпші місця займали тоді люди, котрі перші тут зайшли, бо се само собою розуміє ся. Наші люди стали приходити гуртом від 1896 р. В сім році приїхало з повіту заліщичкого кільканацять родин, з ярославского та коломиїського пару. Прибувши до Канади, часть осіла в Манітобі, а часть поїхала до Едмонтону, котрий є в Альберті 1100 миль англ. від Вінніпегу, головного міста Манітоби. Спих перших поселенців канадійський уряд приймав дуже чемно і товариства від залізничі вели їх за дармо по усіх чотирох краях. Се спонукало наших людей дуже прихильні листи писати до кривних та знакомих і заохочувати до виїзду зі старого краю. На великих просторах можна було тоді і добру землю найти і недалеко залізничі. Але не тільки свої люди заохочували до виїзду, а й приморські агенти зараз зміркували, що велика сила людей може йти до Канади з Галичини та Буковини, як розвідали ся про стосунки в тих краях. Зараз они позабিরали адреси від тих, що їхали далі, сказали їм листи посилати через їх руки з Канади, а ско-

ро перечитали, що пишуть до кривних дуже добре про Канаду, то велику силу листів порозсилали они по Галичині і Буковині. Чогож они се робили? Чи може задля того, аби людям в їх біді помочи? Ні, они мали свою ціль, а то: заробок і то дуже добрий. Отже слухайте. Уряд канадійський, аби придбати поселенців на свої землі, платить надморским агентам по 5 дол. за муцину від 18 рік, за женщину 2 дол., а за дитий 1 дол. Далі, кожде товариство корабельне платить агентам також за придбаня людей на корабель. Зрозумієте, думаю тепер, чому то агенти так сильно заохочують до виїзду. Тай они не омилили ся в своїй рахубі: В році 1897 прибуло на весну коло 6.000 народу нашого, тільки самє в 1898, а в 1899 прибуло 8.000, отже за три роки прибуло 20.000 наших. Уряд сего не сподівався, тому затривожений такою сильною еміграцією думав єї спинити тим, що з 1. червня 1899 р. зніс плату агентам за поселенців галицьких та буковинських. Чомуж, спитаєте ся, уряд затривожив ся, коли хоче поселенців до краю? Я розповім Вам, а Ви добре уважайте. Кождий наш чоловік, що виходить до Канади, не годен себе добре обрахувати. Він лише більше менше обраховує ся і не знає сам, що єго в дорозі чекає.

(Далі буде).

Любовна криза в Сербії.

З нагоди сензаційних заручин сербского короля Александра хочемо навести кілька даних з житя обоїх заручених. Король Александер уродив ся 14. серпня 1876 отже заледви скінчив щорічно 24 роки. Поставою є він правдивий великан і вже від 14 року житя був так розвинений, як зрілий муцина. Коли єго отець Мілян несподівано уступив з престола в р. 1889, та покинув Сербію, устанавлено регенцію, яка мала правити краєм аж до повнолітності (18 літ) молодого короля с. є. до р. 1894. Тимчасом король Александер вже в 17. році житя, за порадою свого гвернера д-ра Докича урядив дня 1. цвітня 1893 р. замах стану. Запрошеним на обід до королівської палати регентам Рістичови і Белімарковичови, коли вибила лівнич, заявив король при шампані, що він сам обнимає правліне. Палатна гвардия заступила двері і не дала екерегентам видалитись з комнати від обильно заставленого стола. А молодий король поспішив до кошар і представив ся війську як повнолітний володар. Рано появила ся вже листа нового кабінету під президентурою д-ра Докича. Рівночасно появил ся королівський маніфест, який успокоював населеня та запевнив, що все стало ся за приміром предків і в інтересі сербської державної ідеї.

Король Александер є п'ятим з ряду володарем Сербії з роду Обреновичів. Основателем династії був уроджений в 1760 р. Милош Обренович, який в р. 1804 з Карою Джорджім (Юрко

Карий) підніс повстанє проти Турків. По смерти Кари Джорджія в р. 1813. Обренович станув знов на чолі повстаня та володів краєм як удільний князь сербський під турецким покровом від 1816 до 1819 р. Відтак захопили Караджорджевичі князівський престол, а від р. 1858 обняли єго назад Обреновичі.

Любка короля Александра, Драга Машіна, є значно старшою від него. Вік єї означують недискретні язики на 36—38, а навіть на 42 літ. Перед 17 літами виїшла за державного інженера, з яким жила лише 4 роки. Від 13 літ, як вдовиця по державнім уряднику, побирала місячну пенсію 65 франків! Дуже круто було, доки не дістала ся на двір королевої Наталії, тим більше, що лишило ся у неї троє діток: син і дві старші доньки, які тепер вже підростаючими паннами в віку коло 14—15 літ. Доньки виховують ся в перворяднім пансіоні у Відни, куди Драга їздила в сїчні с. р. і робила там справді королівські покупки.

В послідних літах, на сальонах пані Драгі Машінової збирали ся всі визнатійші личности Білгороду, а тіло дипломатичне збирало ся в комплеті. В розмовах, які часто сходили на політичні дискусії, пані Драга виявляла широкі відомости і дуже добрі інформації. Всі знали про відносини короля Александра до Драгі і з сеї причини она навіть одержала димісію з двора Наталії. Хотів Александер відкидав всякі пропозиції жениханя з посторонними князями, то однак ніхто не надівав ся, що він рішить ся відносини до Машінової змінити на супруже. Несповна перед роком король закупив Дразі, близько своєї палати, величавий дім та урядив єго зі сказочним переписом. Коли король перебував в Мераї, Драга мешкала в сусідній віллі.

В Сербії підняло ся загальне невдоволенє против наміреного королем супружя. Оповідують, що ще перед оголошенєм заручин, мала відбутися слідуюча сцена: Коли міністри побачили, що не потрафлять відвести короля від єго наміру, визвали на поміч митрополита Інокентія. Він упав перед королем на коліна і благав єго зі зложеними руками, аби відступив від свого наміру. На се Александер заявив: «Се неможливе. Єще нині мусять бути оголошені мої заручини, а також вінчанє мусить відбутися по зможі найскорше, бо я не хочу, аби моя дитина прийшла на сьвіт поза мою хатою».

І з тою самою рішучістю, з незломним упором ділає Александер дальше. На вість, що єго отець спішить до Білгороду, щоби перебити єго заручини, король визвав до себе команданта білгородської залози і велів єму обсадити військом залізничий дворець в Білгороді, а на случай коли би приїхав бувший король Мілян, щоби заборонив єму висідати з вагона і відставив під військовою вартою до границі держави. Командант заявив, що не може того зробити і просить о димісію. Король димісію приймив і сказав, що в таким случаю виповнить єго приказ хто иньший. В той спосіб прийшло до цілковитого розриву між бувшим королем-вітцем а королем-сином і по Білгороді розійшла ся чутка, що Мілян має намір позбавити Александра престола, колиб не удало ся відвести єго від наміреного подружя. З нагоди своїх заручин видав король Александер амнестию для політичних вязнів. Цілком звільнено тих, що були засуджені на кару арешту, засудженим же на кару тяжкої вязниці замінено кару на легкий арешт. Що-до засуджених за участь в замаху на Міляна і за зраду державну, то амнестія постановляє: Николичеві, Козакевичеві і Димичеві знижено 20-літню тяжку вязницю на 10 літ; Джаричеві, Живковичеві, Протичеві і Павичевичеві замінено 20-літню тяжку вязницю на 8 літ звичайної вязниці. Прочим засудженим кару цілком даровано, між иньшими бувшим міністрам Весничеві і Миловановичеві.

В Білгороді заведено малий стан облоги. Переїзд чужих через сербську границу і взагалі гранична комунікація суть дуже утруднені. Дневникам заборонено писати про заручини короля. Богато висних урядників і достойників, що висказували ся неприхильно про заручини короля, димісіовано. Між ними увільнено заступника генераліссіма армії Марковича, а ад'ютантови Солярічови виточено дисциплінарку за єго неприхильний висказ.

Припускають, що вінчанє короля Алексан-

Умерла в вірі на мою покуту,
И не бачила тих мук, які терплю.

РУБЕН.

Не відкликай. Ми їдемо до Гагі,
Нам усміхаєсь щастє...

УРІСЛЬ.

Що ти кажеш?
Чиж можу відступити? Ти-ж знаєш, що
Любов в кайдан моє закула серце.
Хоть мати половину увільнила,
То другію...

РУБЕН.

Юдита?

Хоче задержати єго.

УРІСЛЬ.

Годі, брате,
Німа Юдити просьба кличе йти.

Четвертий вихід.

(В глибокій відсувають заслону. Видко синагогу, оввітлену рісними павуками. На підвисшено стаять Сантос, Ембен, два Рабіни в смертних сорочках, як до молитви. — Попередні.)

САНТОС.

Взиваю, Урісль Агоста, вас
Сюди, народ чекає на покуту.

РУБЕН

борєсь, чи казати.

Ні, брате, Юдита...

УРІСЛЬ.

Так, Юдита

Рішає долею мово! Ну же,
Додай відваги боязкій нозі!
Ступай туди не як Христос, Гус, Сократ
На мученичу смерть за слово правди,
А на стократь страшнійшу ганьби смерть,
Іде горі слодами.

РУБЕН.

Ой, як жостоко доля насміялась,
Нещасний Уріслю, над тобою!
Ти ще не знаєш, що у Вандерстрата
Вже всьо змінилось на твою некористь.
Юдита улягла намовам батька
І прошенням родини Йохая.
Ти відкликаєш задля матери,
Що не живе і задля любки, що
Пропала вже на віки для Агостів.

(Далі буде).

дра відбуде ся тайно нині-завтра, а найдальше позавтра, хотий офіційально вінчане заповіджене на педілю.

НОВИНИ

— **Календар.** В суботу: гр.-кат. Володимира руского князя; рим.-кат. Інокентія. В неділю: гр.-кат. Атиногена; рим.-кат. Марти.

— **Кваліфікаційні іспити** в вересневім терміні перед іспитовою комісією для учителів і учителю народних шкіл в Станиславові почнуть ся два 16. вересня о 8. год. рано.

— **Іменованя і перенесеня.** Краєва рада шкільна іменовала заступниками учителів в середніх школах: Августиневича Володислава для гімн. в Бережанах, Бохевича Йосифа для гімназії в Тарнові, Дидуха Тому для гімн. в Бохві, Яніка Михайла для гімн. в Новім Санці, Падохевича Гната для гімн. І. в Коломиї, Скурчевського Станислава для гімн. в Новім Санці, Таліяра Антопа для гімн. в Бохві, Соляву Войтіха для гімн. в Вадовицях, Каліновського Віктора для гімн. в Ряшові, Студентовича Леопольда для гімн. в Ряшові, Невольяка Франца для гімназії в Стрию.

Краєва рада шкільна перенесла заступників учителів середніх шкіл: зі Львова: Гарлицкого Аполінарного до Філії III. гімн. у Львові, Колесу Філарета до Стрия, Петринського Людвика до Ряшова, Малиновського Петра до Ряшова, Стемняня Володимира до Ярослава, Шельбонговського Адама до Ярослава, Врублевського Казимира до Самбора; з Кракова: Фаринка Ернеста до Вадовиць, Гутковського Станислава до Тарнова, Ожога Йосифа до III. гімн. в Кракові, Стопку Андрея до Подгужа, Засовського Адама до Подгужа, Волка Адама до Нового Санча; Беляка Антопа з Подгужа до Сянока, Глатмана Людвика з Нового Санча до Ясла, Левандовського Казимира в Тарнова до Бохві, Мрозіцкого Франца з Бохві до Кракова, Спихаловича Бронислава з Бохві до Тарнова, Пшихоцкого Евгена з Вадовиць до III. гімн. в Кракові, Щепанського Йосифа з Вадовиць до Сянока, д-ра Ямругевича Романа з Сянока до V. гімн. у Львові, Яновського Бенона в Стрию до Самбора, Рембача Станислава з Ряшова до Ярослава, д-ра Сятецкого Казимира з Тарнова до IV. гімн. у Львові, Сиручка Віт. в Ярослава до Тарнова, Сьвітальського Івана в Стрию до IV. гімн. у Львові, Туроча Войтіха зі Стрия до Ряшова, Виногородского Альфреда з Ряшова до IV. гімназії у Львові, Островського Віктора з Кракова до Ярослава, Волінського Тадея з Тернополья до Тарнова, Кочиндяка Івана зі Львова до Станиславова, Яворського Йосифа з Бережан до I. гімн. в Перемишлі, Рибчука Прокопа з Тернополья до Станиславова, Вітошинського Ярослава в рускої гімн. в Коломиї до I. гімн. у Львові, Волянського Северіяна з Перемишля до Золочева, Франчука Івана з Золочева до рускої гімн. в Коломиї.

— **До побаченя по феріях.** Сими словами пращали ся вчера радні міста Львова, що зійшли ся на засіданє ради. В наслідок браку відповідного комплекту засіданє не відбуло ся, мимо того, що на дневнім порядку було около 140 дуже важних справ.

— **Оригінальна інтервенція.** В середу по полудни на ринку в Перемишлі прийшло до бійки між якимись двома волоцюгами. Поліціянта не було видно ніде ні на лік, але его гідно виручив якийсь величезний песко, що сидів недалеко на задних лабах і зі спокоєм приглядав ся біятиці. Коли напасники що раз острійше почали водити себе за зуби та молотити кулаками, пес зірвав ся з місця, прибіг до них і вхопив одного з них за сподні, шарнув і перевернув на землю. Наслідок песьої інтервенції був успішний, бо другий волоцюха утік зі стаху перед несподіваним сторожем безпеченьства, а повалений на землю отямив ся, коли побачив над собою білі зуби собаки.

— **Дотелний злодій.** Войтіх Зять з Велички арештований на Щепанській площі в Кракові за квадїж порожньої бочки від вина (вартости 6 корон), боронив ся на поліції сим, що якийсь селянин приобіцяв ему шапіроса, коли прикотить ему бочку на торговицю.

— **Смерть від слоня.** З Верони відїздила менажерія. Слуга Войтек Нет провадив двох слонів до керняці на зеліничім двірці, щоби на дорогу напил ся води. Якийсь Італіянець, в підохоченім стані почав дрозити ся зі слонем в сей спосіб, що показував ему хліб, та нім звіря могло вхопити поживу, ховав поза себе. Розлючений слон зловив Таценього, — так називав ся шуткар — своєю трубою впів, кинув его силою до землі і роздотав мимо того, що Войтек поспішив на ратунок. Тацень згинув на місці від могутних ногами звіря.

— **Дві відозви.** «Fränkische Tagespost» оголосила на днях дві отей сензацийні відозви Альфреда Круппа до робітників, що працюють в его величезних робітнях гармат. Перша відозва появиля ся на кілька тижнів перед китайською ворохобнею і звучить: «До моїх робітників! Певне в радістю приймете сю вість, що

від єї високости цїсаревой-вдови китайської одержав я ордер смока, як признанє за знамените оружє, доставлене китайській державі. Найлучшою прикметою наших гармат, се їх цїлність. Нині надійшло знова більше замовленє. Щоби вдоволити нашу високу клієнтку, треба конче працювати щоденно о одну годину довше. Альфред Крупп».

В другій відозві, що появиля ся перед кількома днями, читаємо: «До моїх робітників! Варвари зобидили німецький прапор. Кров наших братів, убитих Китаїцями, кличе до неба о пімстї. Наш цїсар домагає ся гармат, щоби зміг пімстити зневагу. Як мужї, що любите вітчину, згодте ся працювати від завтра о одну годину довше, щоби ми могли доставити цїсареві оружє, якого він потребує до свого євятого післанництва. Альфред Крупп».

— **Значну крадіж дорожочинностей** сповнено на днях у пані Людвиги Манте, сестри Едмунда Ростанда, автора «Цирано де Бержера». Злодії закрали ся до замку пн. Манте в Мазаржі коло Брукселі і забрали дорожочинности на 120.000 франків. Межи скраденими річами находив ся нашійник з перел. вартости 50.000 фр. В замку тепер ніхто не мешкав, а з того скористали злодії.

— **Жіноче питанє.** Баронова Фридерика Більоф, в берлінськїм тижневнику «Zukunft» помістила статю, в якій обговорює жіноче питанє в будучности. Між иньшими звертає она увагу на задачі женщины, на їх права і обовязки. Держава — пише пані Більоф — мусїла дати почин, щоби женщины охоронити перед тими, що ще плетуть про стереженє домашнього огня, про материнські обовязки і низшість женщины, але коли розходить ся о виссанє жіночої праці, там они не знають етики. Між привилеями мушци находив ся один, що без сумнію доси ще належить до него виключно і невідільно. Це є обовязок військової служби. А женщина при війску? — чи се можливе? Однак нема нічого неможливого в нинїшних часах при мінімальнім подїлі праці. Ту можна розвязати квестію в сей спосіб, що придїлїть ся женщинам рівновартні обовязки при якій иньшій суспільній задачі. Пані Більоф ставляє отже внесене: «Всі здорові, молоді дївчата обовязані відслужити один рік чїто в шпитали, чи в шкільних фребльовських, домах сиріт, або людських кухнях і чайнях, відповідно до вродженої вдачі. Се внесене мотивує дальше пані Більоф отсим: «Рік практичної діяльности, посвячений службі убогих, потребуючих помочи, а притім остра карність, совісне сповнюванє обовязків і безпосередна стичність з убожеством та терпінєм, були би для будучих матерій під кожним зглядом багато пожиточнійшї, як теперішче безцїльне гонєнє за забавами. Такий один рік научив би дївчину поваги заводової праці, збогатив би єї в практичне досвідченє, єї погляд через се поширив би і поглибив би ся, єї нерви і мязів скрипили би ся». Сей проєкт є сам по собі шляхотний і сам промовляє за свою вартість, щоби потребував еще сильнійшого попертя над се, яке навела пані Більоф. Гадка, кинена нею в нинїшних часах еманципації жінок, викличе не одну дискусію, меодну полеміку, але прийати ся і видати овочі може і повинна.

— **Найбільшою державою на євїті** є Англія, бо має 28 мільонів квадратних кілометрів землі у всіх частях євїта та 390 мільонів людей. Росія має землі 22 міль. квадратних кілометрів, а людей має всего 150 мільонів. А трета така держава є Китай. Хоч він має половину тої землі, що Росія, бо всего 11 міль. квадр. кілометрів, та за то має мало що менше людей ніж Англія, бо 360 міль. голов.

— **Про еміграцію Литвинів і Жмудинів з Росії** пишуть «Бірж. Ведомості»: «Німецькі часописи, видавані в місцевостях, що лежать коло границі Росії, поміщують майже що дня згадки про еміграцію до Америки селян губерній вільненської, ковненської і євїдних. Головно емігрує дозріла, здорова, мужєска часть населеня; слабі старці, женщины і діти остають в своїй вітчизні. Хто бував в хатах Жмудинів і Литвинів, сей міг особисто пересвідчити ся про сей сумний стан, що мешканцями тих незвичайно нужденних хат є недужі старці, тяжко спрацьовані женщины і діти, опущені мужами і батьками, які пішли шукати щастя за морем. Довгі літа минають, заки родина одержить яку поміч від емігранта. Недостаток землі приневольє селянина, котрий надмірною любовію прикований звичайно до рідної землі, утікати перед голодом за море. Низький старієльництва, упадок промислу, брак якої-небудь економічної помочи і загальна темнота селянства погіршають ще більше его положенє до сеї степені, що лучше стоїть селянин з найужденнійшої місцевости в иньших сторонах Росії, чим в тутешних губерніях. Литовський селянин находить ся в вічній неволи у свого поміщика, працює для него днем і ночью і остає все у него в довгах. На Литві селяни не находят иньшого кредиту як лихву. Бідний, цїлком забутий край міг би бути богатий, сля би в нім находили ся які-небудь технічні заведеня. Богато лісів і рік може сприяти

розвиткови промислу такого бодай, який є в євїтських губерніях Росії. Місцеві урядники відносять ся до селян дуже неприхильно, а власти поводять ся з Литвинами і Жмудинами неможливо. Еміграція, що змагає ся з кождим роком серед здорової части литовського населеня, не є мабуть пожаданою. — Більше пожаданим було би, зарадити сій невідрадній прояві. «Бірж. Ведомості» радять в сій цїлі основати заводські школи і постарати ся для селян о лучший кредит. Сї перші средства могли би бодай в часті здержати нагальну еміграцію литовських селян до Америки.

— **Дрібні вїсти.** В Поморянах повисив ся 50-літний селянин, Василь Микононьский, батько 4 дїтей. Причина самоубійства незвісна. — На стації Кармен коло Дормунду наїхав поспішний поїзд на поїзд тягаровий, що стояв на стації. Машинїст і паляч першого поїзду пожили смертн на місци, а два кондуктори і пять подорожних віднесли лекші потовченя.

— **Конкурс.** Виділ Руского товариства педагогічного у Львові, розписує сим конкурсе на принятє учеників до «Інститута під покровом св. Нїколая» на рік шкільний 1900/01. Прийматн ся будуть ученики середніх шкіл, сини членів Руского товариства педагогічного. До поданя долучити треба: 1) метрику хрещеня ученика; 2) євїдоцтво шкільне з послїдних двох курсів; 3) декларацію що-до місячної заплати, котра вносить 20 зр.; 4) 1 зр. на видатки кореспонденційні; 5) хто не є членом Руского товариства педагогічного, 1 зр. на вписове і вкладку річну до того товариства. Всякі поданя адресувати треба до видїлу Руского товариства педагогічного у Львові, ул. Театиньска ч. 19, на руки члена видїлу Костя Паньковського. В склад комітету, займаючого ся веденєм діл Інститута, входять: дир. Евард Харкевич яко голова, проф. Ілля Кокоруда, др. Антін Хоми, др. Стефан Федак, проф. о. Дорожинський і Кость Паньковський яко настоятель Інститута. Інститут дає своїм вихованкам: а) помешканє, харч, опал, євїтло, послугу, пранє за доплатою 50 кр. місячно; б) доставляє їм — о скілько на се позволяют фонди — книжок і приборів шкільних; в) управляє їх вихованєм, стараєсь о добре домашнє і товаришеке поведєнє; г) улекшує їм науку шкільну і наглядає єї під доглядом домашних сталих директорів; д) доставляє вихованкам нагоду придбати иньших відомостей, теоретичних і практичних. Час вносити поданя о принятї визначує ся до дня 10. н. ст. серпня 1900.

Телеґрами.

Берно мор. 27. липня. Вчера відбув ся тут похорон посла Тучека, в якім взяли удїл намісник, краєвий маршалок, чєскі та німецькі посли, бурмістри міста і багато чєских товариств.

Білгород. 27. липня. Король Александер звернув ся був до царя о призвіл на своє подружє. Цар прислав телеґрафічно призволенє і ґратуляції, а надто поручив своему послови Манзурови удати ся до короля Александра і его наречевої і зложити їм желаня в імени царя по причині їх заручин. Се викликало сильне вражєнє в Сербії.

Париж. 27. липня. Перський шах прибуває єуди з Кольонії в суботу пополудни. Привитає его президент Любе на двірці, а військо утворить шпалр до «Palais de Souverains», де шах замешкає.

Вешинґтон. 27. липня. Повстанє, яке вибухнуло в републиці Колумбія прибирає ґрізні розміри. Коло Панами ведуть завзяту боротьбу. По стороні повстанців полягли генерал Діац і Ароземана, а по стороні правительственного війска один полковник, двох майорів і один капітан.

Відень. 27. липня. Австро-угорське правительство одержало вже через китайского посла в Петербурзі, який є заразом послом для нашої держави, послїдний едикт китайского цїсаря Кванґсу. Між європейскою дипломатією веде ся порозумінє на підставах, що послы в Пекинї живють, але китайське правительство держить їх як закладників та не дозволяє комуїкуватись з правительствами в надїї, що тим способом узискає кориснійші условини при заключеню мира. Мимо сего марш союзних війск на Пекин розпічне ся вже коло 1. серпня с. р.

Берлин. 27. липня. «Local Anzeiger» доносить з Петербурґа: Ентузіязм в війскових кругах до китайської експедиції є величезний. Щоденно зголошують ся сотки охотників. Російським дневникам заказано писати про рухи війск та про покликанє резервістів. В війскових кругах оцінюють ситуацію дуже небезпечною тому, що границі Сибїра мають лише малі залоги для власної оборони.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
	приходить о годині			відходить о годині	
	6:10	з Кракова, Берліна, Варшави, Відня		6:25	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
	6:20	з Чернівців (Іцкан, Галапу), Станиславова	1:53	6:30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
	6:46	з Брухович, шод. від 13. мая до 16. вер. вк	2:08	6:43	дв. Підзамче
	7:45	з Янова		6:55	до Станиславова, Підвисокого, Потутор
	7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8:30	8:40	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа
	8:00	на дв. головний	2:55	9:00	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)
	8:05	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия		9:15	до Янова
	8:15	з Сокаля, Рави рускої		9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусятин дв. Підз.
1:35	8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.		9:42	дв. гол.
	11:45	з Ядослава і Любачова	2:55	9:55	до Чернівців, Станиславова
	11:55	зі Станиславова (Кересмезе, Потутор)		10:20	до Сокаля, Белаця, Рави рускої і Любачова
	12:55	з Янова		1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в не-
	1:15	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного від 1.		2:15	дні і святя
		черв. до 15. вер.		3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.
	3:14	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)		3:15	до Янова щоденно від 13. мая до 16. вер.
2:20	5:17	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.		3:26	до Брухович шод. від 1. мая до 16. вер
2:35	5:40	на дв. голов.		3:30	до Ряшева, Хирова, Любачова
	5:45	з Кракова			
1:45	5:55	з Чернівців, Іцкан			
	6:00	з Сокаля, Белаця і Любачова			
Ніч					
	7:24	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)		6:10	до Станиславова
	8:28	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)		6:13	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б.
	8:50	з Брухович від 13. мая до 16. вересня шод.	12:40	6:30	а від 16. вер. до 30. марта 1901 щоденно
	9:28	з Янова щоденно від 1. мая до 15. вер.		6:50	до Кракова (Відня, Берліна, Варшави)
8:40	9:45	з Кракова (Відня, Берліна), Ясла, Розвадова		7:10	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша
2:31				7:33	до Тернополя дворець головний
12:20	10:00	з Чернівців, Бухарешту, Гусятин, Потутор		7:48	дв. Підзамче
	10:15	з Лавочного (Пешту) Хирова		7:48	до Сокаля і Рави рускої
	10:12	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	2:51	9:12	до Брухович (13. мая до 16. в. р. в нед. і сьв.)
	10:30	на дв. голов.		10:40	до Янова від 1. мая до 15. вересня
	12:05	зі Стрия, зі Скольного від 1. мая до 30. вер.		10:50	до Чернівців і Іцкан
	3:12	з Підволочиск на дворець Підзамче		11:00	до Кракова, Відня, Варшави
	3:35	на дворець головний		11:25	до Підволочиск, Бродів дв. голов
				4:15	дв. Підз.
				4:45	до Кракова, Відня, Берліна, Самбора
					до Брухович від 13. мая до 17. вер. шод.

ЗМІТКА: Гога нічєа числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейскій рівнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне п. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцких ч. 5) уділяє пояснєнь в справахєа залізнич, продає білєти всякого рода і розклади їздп.

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні коронові
- 5% листи гіпотечні преміовані
- 4% листи товариства кредитового земского
- 4 1/2% листи Банку краєвого
- 5% облігації Банку краєвого
- 4% позичку краєву
- 4% облігації пропінацийні

і всілякі ренти державні
Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшій курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного

* Признані за найлучші *

Сталеві плуги 1-, 2-, 3-, 4-скібові

Борони до лук та моху складові і діагональні.

Валки Обручкові, гладкі і сталеві

СІВАРКИ „AGRICOLA“

Косярки до трав, ковюшини і збіжа, граблі до громадженя сіна і збіжа і перевертачі до сіна.

Патентовані Апарати Діппа до овочів, ярин і т. п.

Праси до вин і овочів, ярин і т. д.

Млинки на овочі і ягоди.

Машини до толочєна винограду.

Патентовані „**Молотільні**“ оборотні і обручкові, ручні, кератові і парові; на керати від 1—6 коний.

Самодільні патентовані Сикавки „Сифонія“ до нищєня мшиць на виноградї, ріпаку та земної блошки.

Кітлові печи до переносєня.

Парові машинки до нашї.

Найновїйші млинки до чищєня збіжа.

Січкарні системи Млинки до шротованя, та до краєня бураків.

* Ручні праси до сіна та соломи *
постійні і до переносєня
як також всякі пнвші господарскі машини.
виконують і доставляють після найновїйшої системи

PH. MAUFARTH & Co.

ц. к. уприв. фабрика машин рільн., відливарня залїза і парова кузня.

у Відни, П1. Taborstrasse Nr. 71.

Заснована в 1872 р.

750 робітників.

Відзначена 400 золотими, срібними і бронзовими медалями на всіх більших виставах.

Вичерпуючі каталоги і численні письма з признанєм — даром.

3—8

Заступці і відпродавці жожадані.

КОНЦЕСІОНОВАНА ЧЕРЕЗ Ц. К. НАМІСНИЦТВО

Агенция газет і оголошень

Антонія І. Голєндєра

у ЛЬВОВІ, при улици СІКСТУСКІЙ ч. 2.

приймає пренумєрату місячну і кварталну на всі часописи, які виходять в краю і за границєю в язичї рускім, польскім, німецкім, французскім і т. д. по оригінальних цїнах.

ПРОДАЖ ПООДИНОКИХ ЧИСЕЛ.

Приймає оголошеня (інсерати) до всіх часописєй обчислюючи їх як найдешєвше.

Бюро отворєне від 7. години рано до 9. вечером.

Видає і відповідає за редакцію Стефан Кульничкий.

Товариство взаїмного кредиту „ДНІСТЕРЬ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10 (дім „Просьвіти“).

удїляє позички за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністрацийні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителїв або за інтабуляцією, над 500 корон тїлько за інтабуляцією на першїм місци, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт. Сьвящєники, не посїдаючі реальностей, мусьят крім поруки двох ручителїв предложити єще полїсу житєву; обезпечитись можна через „Днїстерь“ в Товариствї взаїмних обезпечєнь в Краковї після всяких можливих комбїнаций.

Згаданє Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%.

Удїл членскій вивосить 50 кор., вписовє 2 кор.

Членом бутї і позичку дістати може тїлько член обезпечений в „Днїстерь“.

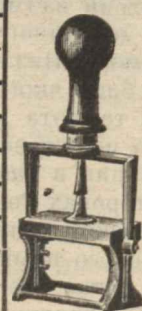
Інформації удїляє Дирекция листовно або агєнти Товариства взаїмних обезпечєнь „Днїстерь“.

Артистичнє заведєнє ритовничє малярства шильдів. відливаня, таблиць, вирїб печаток кавчукових і великий вибр кавчукових друкарєнь

Гєнрик Шапіра

Львів, ул. Копєртника ч. 3. (побл. анжики Вл. Миколлєша).

Виконувє дуже красно всілякі роботи, а іменно: печатки кавчуковї і металевї для громад і урядів парохїяльнх. Шильди мальованї на шклї, деревї, блясї та полотнї. Всїлякі лякерованя, позолочуваня хрєстїв. Таблицї і шильди лянї з ріжних металїв, таблицї нагробні і назви улиць, числа на доми.

Гравури на металю та дорогих камїнях, печатки, штанци, відзнаки, букви, монограми, герби і ґузики до упряжи та лїберїї. Марки печатковї, бляшки шпунт. для броварїв. Нумєратори і стемплї на датум. Обцяги до пльомб, шабльони. Краска до печаток та хемїчна краска до білизни.

Цїнники даром і франко.